

В. „Народно Съзнание“ из-
лиза единъжъ въ недѣлята—
въ Сѣбота.

Цѣната му е:

За година лева 6.
„ 6 мѣсеца „ 3.
„ 3 „ „ 2.

Единъ брой 15 стотинки.

НАРОДНО

СЪЗНАНИЕ

ПОЛИТИЧЕСКО-КНИЖОВЕНЪ ВѢСТНИКЪ.

ГОД. I

ШУМЕНЪ, 20 ФЕВРУАРИЙ 1888 Г.

БРОЙ 32.

ШУМЕНЪ, 19 Февр. 1888 г.

Днесъ се изпълва десетата година отъ
какъ се сключи Санъ-Стефанския договоръ

Слѣдъ едно грозно и отвратително роб-
ство въ продължение на петъ вѣка, на
19 Февруарий 1878 година България се
исправи на независима почва като поли-
тическио сѣщество въ Европа.

Слънцето на братството, равноправнето
и свободата огрѣ надъ развалинитъ на
вѣкогашното Велико Българско Царство,
надъ потопената въ сълзи и кръвъ Бъл-
гарска земя.

Лжчитъ на прогресътъ и цивилизация-
та озариха притиснатия подъ мракътъ
на робството и тиранията Български край,
и показаха на Българинътъ прѣдназна-
чениятъ му отъ Провидението пътъ.

Това бѣше велико възбуждане.

За добиваннето на свободата, много си-
нове на България и Русия поднесоха
живота си жертва прѣдъ нейния олтаръ.

Полжонъ отъ дълбока и искрена при-
знателностъ на падналитъ за Българската
свобода герои!

Поклонъ на всичкитъ борци и ратници
за свободата!

Въ новата история на България сж от-
бѣлязани нѣколко дати: 19 Февруарий 78
год., 6 Септемврий и 2 Ноемврий 85 г.,
19 Февруарий и 9 Августъ 86 г., и 19
Февруарий 87 г. Нѣкои отъ тѣзи досто-
памятни дати сж величественни, сльни и
славни, а нѣкои—ужасни, грозни и по-
зорни. . . .

Българино! Вспомни си прѣкараното
прѣзъ този краткъ въ прѣшлъенъ съ
бурни събития десетгодишенъ периодъ,
създай си мисленно една обширна карти-
на, обемающа всичко това, мѣтни сери-
озенъ поглѣдъ и върху настоящето си по-
положение—на се ободри отъ миналото,
опрѣси силитъ си, и продължавай да во-
дишъ неуморно борбата за свободата и не-
зависимостта на милата си родина!..

Въ 13-й брой на „Държавний вѣстникъ“
е обнародвано едно окръжно отъ Мини-
стерството на Финанситъ подъ Н-о 272
до г-да Окръжнитъ управители, въ което
се расправя на дълго е широко, че досе-
гашната практика за расхвърлянето на
поземленъ налогъ вмѣсто десетъкътъ и
утвърдението окладитъ ставало едвамъ
прѣзъ мѣсецитъ Августъ, Септемврий и Ок-
томврий, па даже Ноемрий и Декемврий
и че по тая причина събираннето му не
можало да се извърши въ срока, т. е. до
края на годината. Като расправя по-ната-
тъкъ, г. Министръ, че това е имало твър-
дѣ печални слѣдствия за хазната и че би-
ло трудно на населението да си исплаща
десятька въ опрѣдѣленитъ въ чл. 9 отъ

закона за прѣобразуването десетъка въ
даждне срокове и че трѣбва да става у-
твърдението на окладитъ и расхвърля-
нето имъ още въ началото на годината,
като се основава на чл. 8 отъ сжия зак-
онъ и чл. 17 отъ правилника за финан-
совитъ отдѣлення; г. Министръ иска да
каже, че това не щѣло да бѣде противъ
закона.

Освѣтъ това, спорѣдъ мнѣнието на
г-на Министра, по-добрѣ щѣло да бѣде рас-
хвърлянето на тая данъкъ да се промѣ-
ни и замѣни повсемѣстно съ способа за
расхвърлянето му само на *дюмоиз*, по-
неже за министерството (е виждалъ по-
практиченъ, по удобенъ и даже по-спра-
ведливъ).

За всичко това, Министра иска мнѣни-
ето и на постояннитъ окр. комисии, ко-
ито приканва да си изложатъ подробно
мотивитъ за и противъ въ едно засѣда-
ние подъ прѣсѣдателството на окр. упра-
витель и въ прѣсътъпито на финансови
чиновникъ.

Окръжното свѣршива, като напомня, че о-
кладитъ на селата ще си останатъ пакъ
сжщитъ, както и до сега.

Като публицист, ний не можемъ да про-
пустимъ това твърдѣ важно окръжно прѣд-
писание отъ Министерството на Финанси
итъ незабѣлъжно и да не си дадемъ мнѣ-
нието по нѣкои точки.

Първо, ний ще се помъчимъ да разгѣ-
даме, възможно ли е събираннето на де-
сятька да стане по-рано отъ сроковетъ,
прѣдвидени въ чл. 9 отъ закона за прѣ-
образуване десетъка въ даждне; второ
възможно ли е утвърдението на оклади-
тъ и расхвърлянето имъ да става още
въ началото на годината; трете, практич-
но ли е расхвърлянето да става на *дю-
моиз* при днѣшния способъ на обработ-
ването земитъ у насъ и, четвърто, трѣб-
ва ли окладитъ да си останатъ пакъ сж-
щитъ, както сега.

Всѣки, който е живѣлъ и расѣлъ мѣж-
ду земледѣлското население у насъ, ще се
съгласи, че да се събира отъ селения де-
сятька, прѣди да си свѣрши той вършид-
бата и да продаде частъ отъ извърханата
си храна, е нѣщо по-вече отъ невъзмож-
но. Дѣйствително, материялно нашия се-
ленинъ земледѣлецъ стои много по-високо,
отъ колкото е въ много други държави,
но ний не можемъ да не признаемъ, че
мѣжду нашитъ земледѣлци нѣма капита-
листи, каквито има въ други държави. По-
ловината отъ землѣделцитъ едвамъ могатъ
да изработятъ за прѣхраната си и за за-
плащаннето на давнината си или нѣкъ да
отдѣлятъ отъ гърлото си и съ дееношенъ
неимовѣренъ трудъ да отхвърлятъ нѣкол-
ко стотини гроша за да си купятъ нѣ-

Статии и дописки се пе-
роравдаатъ до редакционния
комитетъ на вѣст. „Народно
Съзнание“ а пари и порѣч-
ки до отговорникътъ.

За частни обявления се пла-
ща по 15 ст. на рѣдъ за всѣ-
ко първо печатане и по 10
ст. за всѣко послѣдующе.

Неплатени писма не се при-
ематъ.

Ржкописи назадъ не се по-
вращатъ.

колко погоня земя и по тая начинъ да
разширчатъ земледѣлнето си, понеже зе-
митъ, които прѣтѣжаватъ не имъ достигатъ
за прѣнитаваннето на семействата си. Тѣ
сж хора, които отъ Януарий до свѣршва-
нето на вършидба не могатъ да видятъ
въ кесията си по-вече отъ 5—10 гроша;
тѣ сж често принудени да взематъ взаимъ
пари за посрѣщанне потрѣбитъ си за въ-
къщи и за земледѣлството си. Едната че-
твъртъ отъ землѣделското население, по
нѣмане на земя или добитъкъ за обра-
ботването ѝ, е бѣдно. Съ възнаградени-
ето, което тѣ получаватъ отъ земледѣ-
ството си, едвамъ могатъ да посрѣщнатъ
разноснитъ си за половинъ година слѣдъ
като заплащатъ, и то при изобилии или
срѣдне изобилии години, давнината си на
правителството и дълговетъ си, които сж
направили за да прѣхранятъ домашнитъ
си отъ Януарий до вършидба. По-вечето
отъ тѣхъ сж принудени да работятъ на
по-богатичкитъ по нѣколко недѣли само и
само да могатъ да взематъ чуждитъ доби-
тъци за нѣколко дни за да си прѣоржтъ
своитъ ниви. Последната частъ отъ земе-
лѣлческото население е тѣй нарѣчената
заможна или богата. Но да видимъ какво
е и тѣхното богатство; да ли тѣ въ всѣ-
ко врѣме располагатъ съ нѣколко десетки
хлида грошове готови пари. Ний ще от-
говоримъ смѣло, че такива щастливци у
насъ сж на хилдата единъ ли двама.
Богатството на нашия селенинъ се състои
най-много въ земя и добитъкъ; готови па-
ри има твърдѣ малко. Но ще попитатъ,
може би, нѣкои, какъ да не има готови
пари съ дѣсятки хилиди гроша единъ зам-
ледѣлецъ, който върѣга 34 чифта воло-
ве и засѣва 100—200 погоня? Отгово-
рътъ е твърдѣ простъ. Тоя селенинъ зем-
ледѣлецъ, дѣйствително, засѣва толкова
ниви, но той има въ къщата си и 15—
20 и по-вече гърда, които слѣдатъ на то-
ва, което ще дажатъ засѣенитъ ниви Той
има дѣцери, синове и внуци и всички
работятъ задружно. Ако вземемъ да раз-
дѣлимъ неговитъ имущества на 8—10 ра-
ботни ржцѣ, ще видимъ, че всѣкому се
пада по 20—25 погоня ниви и едвамъ
на двама по единъ чифтъ работенъ доби-
тъкъ. Той е по-богатъ отъ тоя, който
самъ има два чифта волове и заедно съ
10—15 годишнитъ си синъ разработва 60—
70 погоня ниви, защото около него има
8—10 работни сили, които живѣятъ на
едно, иматъ задружни разноси и слѣдо-
вателно, прѣминуваатъ много по-экономи-
чески. Такъвъ селенинъ земледѣлецъ е
принуденъ или да нестѣ паритъ си, които
прѣпечалва, което е твърдѣ на рѣдко, или
щомъ се види съ нѣкои друга стотина
гроша да купи нѣколко погоня ниви, като

знае, че слѣдъ нѣколко години той трѣбва да раздѣли синоветѣ и дѣщеритѣ си и да ги направи отдѣлни стопани по съ единъ чифтъ волове и 50 – 60 погона земя. Слѣдователно и той богатъ земеделецъ не може да има постоянно готови пари съ хиляди гроша слѣдъ като се изминатъ 7—8 мѣсеца отъ вършидбата. Много такива богатства ужъ сж принудени, като наближи жетва, да взематъ взимъ пари за жетвари или пжкъ, ако иматъ и по 100 – 200 овци, да взематъ взаимъ пари и прѣзъ януарий и февруарий.

Отъ всичко изложено до тукъ всѣки ще се убѣди, че ний нѣмаме капиталисти селени земеделци, които въ всѣко врѣмя на годината да распотатъ съ готови пари. Нашия селенинъ е богатъ, но само слѣдъ вършидба и то благодарение на немомвѣрния си трудъ и на възможността да продаде съ добра цѣна една частъ отъ храната си за вънкашенъ износъ. Тогава възможно ли е да се иска заплащането на каквато да е частъ отъ десетъка прѣзъ мѣсецитѣ Мартъ, Априлъ, Май, Юний, и Юлий — произведенията, които земеделѣца едвамъ ще може да прибере и продаде прѣзъ Августъ? Разбираме, ако нашитѣ земеделѣци сж капиталисти, че ще бжде много по-добъръ за населението и за хазната да се почне събирането десетъка още отъ началото на годината; но може ли при материалното положение на нашия земеделецъ да кажемъ, че подобна мѣрка ще бжде за въ полза и за данъкоплатеца, и за хазната? Никакъ не. Ний знаемъ, колко трудно може да се заплати десетъка даже, когато житника на селенина е пълнъ, когато той не го е още изпразнилъ за своята насущна потрѣба и за заплащането на дълговетѣ си. Ако храната има добра цѣна прѣзъ Августъ, Септемврий и Октомврий, то земеделѣца е спокоентъ, че не само давнината си, но и всичкитѣ си дългове и потрѣби ще посрѣщне на врѣме. Но едно спадане на цѣнитѣ, както е тая година, по-големата частъ отъ земеделѣцитѣ едвамъ могатъ да си заплатятъ давнината на правителството, и то до като иматъ храна въ житника си. А какво ще може отъ тия хора да се вземе отъ началото на годината до нова вършидба за това произвадение, което тѣ не сж още прѣбрали отъ полето? Трѣбва да имъ се продаждъ воловетѣ и нивитѣ за да се исплатятъ, или трѣбва да прибѣгватъ къмъ лихваритѣ и съ нечувани лихви да взематъ взаимъ пари за исплатяването поне частъ отъ давнината си. И какво ще стане тогава? Вжтрѣ въ една година ще се стиснатъ нашитѣ селени-земеделѣци, ще потянатъ до уши въ дългове на лихваритѣ и ще се обърнатъ въ една жалка масса, отъ която не само че не ще може правителството да очаква нѣкаква полза, но ще бжде принудено, ако е патриотическо, да се грижи за съземаването на тия хора съ щедри помощи.

§ Законодателя, когато е съставялъ закона за прѣобразуване десетъка въ даждие отъ пари, умѣстно е прѣвдѣлѣлъ 9-ий членъ: дължимитѣ отъ десетъка пари отъ всѣка година да се исплатятъ на 4 срока—по 1/4 частъ прѣзъ мѣсецитѣ Септемврий, Октомврий, Ноемврий и Декемврий. Прѣзъ тия мѣсеци земеделѣца е само богатъ и

въ състояние да си исплати десетъка на правителството; всѣко распореждане да се исплати прѣзъ друго време на годината, ще бжде противъ интереситѣ на земеделѣца и въ ущърбъ на хазната, защото ще бжде причина за неговото материално съсипване: въ една двѣ години той не ще бжде въ състояние да поддържа тая хазна. (Слѣдва).

Ученицитѣ при Пловдивската Гимназия сж ни испратили за обнародване слѣдующето възвание:

Къмъ Българскитѣ Граждани.

Борци съ въ мъки, въ неволи мрѣли;
Но кажи, що сж могли да сторятъ?
Свѣтътъ привикналъ.

Хр. Богевъ.

Български Граждани!

Не веднѣжъ вече сте виждали прѣдъ вашитѣ очи да се разиграватъ най сѣрдцераздиращи сцени спрямо вашитѣ синове—ученицитѣ; не веднѣжъ вече сте виждали и чували за различни видове „молби“ „заявления“, „протестации“ и пр. и пр., които сж ставали отъ страна на ученицитѣ, къмъ тѣхното началство учителитѣ и министерството, за да се иска за подобрене на нашата учебна система; не веднѣжъ вече сте виждали ученици да ходятъ да се скитатъ „немили недраги“, гладни и прѣзрѣни по улицитѣ изхдени отъ училището, за туй, че били заявили по единъ или по другъ начинъ, за подобренето на училищата; нѣ веднѣжъ вече сте виждали да се гонятъ съ сабли и жандарми, за туй, че поискали подобрене на учебното ни дѣло. Тѣзи сжщитѣ сѣбни дойдохъ да се пазиратъ и днеска отъ ученицитѣ на Пловдивската и другитѣ български гимназии—тѣзи гимназии сж днеска затворени по причина на подобни заявления..... О, грозно зрѣлище, печаленъ фактъ!

Граждани!

Дълго ли още ще се протака това? Дълго ли още Вашитѣ синове ще траятъ? Дълго ли още нашитѣ училища ще се намиратъ въ такова положение, щото да ставатъ причина въместо младежта да слѣдва мирно занятията си въ тѣхъ, да се исключватъ немилостиво? Въместо да се учи на миръ и на поппение, да става най отчаянъ реакционеръ? Въместо да глѣда да употребява всѣка минута отъ врѣмето на своята младостъ въ полезни занятия въ тѣхъ—да се принуждава по цѣли мѣсеци да ги напуска?.. Дълго ли още причинитѣ на това нѣма да се издирятъ и отмахатъ? Дълго ли още училищния въпросъ, който е най жизненъ за всѣка държава, ще стои въ забвение? Дълго ли още освѣнъ беззащитнитѣ другъ никой нѣма да се залови и помисли за училищата? До кога тѣзи отчаянии вопли на Вашитѣ синове ще останатъ „гласъ вопиющъ въ пустинѣ“?

Съотечественници!

Дълго врѣме сж се обвинявали ученицитѣ, че тѣхнитѣ заявления нѣматъ законни основания, а сж подбутнати отъ извѣстни личности, отъ политически партизани и пр. пр. и на основание на това никакви заявления не сж се вземали въ внимание. Ний обаче не мислимъ да се намерватъ и до сега хора, които да върватъ въ това. Въ състояние не е едно външно подбуждение, една интрига да кара ученици толкова пжти да се повдигатъ, като жертвуватъ бжджето на живота си! Ако бѣше това веднѣжъ, можеше да се мисли така; нѣ едно и сжщо нѣщо се повтаря вече стотина пжти и днеска пакъ се повтаря.... Не мислимо е да има тука интрига!

Граждани!

Съ настоящето си синовно обръщение, синовно възглашение на синове къмъ бащитѣ си, ученицитѣ идждъ да Ви явятъ съ най-големо чистосърдечие за искренности на дѣйствиата си и да Ви се заклѣждатъ въ цяето на синов-

ния си дѣла къмъ васъ, че тѣ не би се осмѣлили нито да ма даже да прадуматъ за училищата, ако да имаше като въ другитѣ държави кой да се занимава съ тѣхъ. Ако да не виждахъ, че буритѣ, които прѣбавра толкось години насамъ отечеството, сж погнѣдали дѣятелността на всички български граждани, и не имъ даватъ възможност ни минута врѣме да помислятъ за училището, ако да не виждахъ, че тѣ губятъ врѣмето си и съсипватъ здравнето си въ парѣденитѣ по сегашния начинъ училища; ако да сжществуваше другъ начинъ по-добъръ за заявяване... Всѣки начинъ на заявяване сме опитали; заявявахме частно, не ни чухъ; заявявахме общо, исклучавахъ ни; заявявахме по-сериозно затваряхъ ни вратата на училищата; заявихме и сега най-мирно и най-законно, не поискахъ да ни чуждъ,—пакъ ни се затвори входа на Гимназията!..

Граждани!

Мнозина ни казахъ вече, че прѣдъ видъ на другитѣ господарствени въпроси, училищния въпросъ трѣбва да се остави на страна, защото не било възможно за сега неговото рѣшение; защото, като въ нова и млада държава, не можемъ да имаме всичко изведнѣжъ.

Съотечественници!

Ний чувествуваме това, може би най-силно отъ всички, може би желаемъ да помогнемъ на съотечественницитѣ си и желаемъ да имъ помогнемъ съ туй като се приготвимъ прѣзъ младостта си въ училищата за истински граждани, за присѣствени членове на обществото, които да могатъ да поведждъ народа въ пжтя на неговото истинско щастие и свобода, сир. искаме да му помогнемъ съ единственното възможно срдѣство—умственното, нравственното и физическо развитие—както казва единъ великъ мъжъ: има само едно срдѣство за осигорение на бжджето на единъ народъ: то е да се даде на неговитѣ синове истинско нравствено и умствено развитие. Това срдѣство, тази цѣль трѣба на дневенъ рѣлъ да прѣдшествова всичко друго. Тѣй трѣба слѣдователно да бжде и нашия най-прѣвъ, най-жизненъ въпросъ, особено сега, когато положението на отечеството ни е така. За него въпросъ заявяваме ний, за него страдаме, за него ни пждатъ отъ училището, за него ни биятъ, за него ни прѣсѣждватъ жандарми. Безъ рѣшенето на този въпросъ не може да има ни крачка напредъ къ..

Съотечественници!

За да имаме добра училищна система не ни трѣбва да имаме повече отъ това което имаме сега:—повече добри учители отъ колкото ги имаме сега, повече пари да харчимъ за училища отъ колкото ги харчимъ сега. Достатъчно е само разумно да употребяваме тѣзи срдѣства. Трѣба да знаемъ, че сложността на училищната система се явява на развитието на народа, трѣба да имаме малко по-добро, просто по съвършенно. Ето къмъ кое се стремимъ ний ученицитѣ. Ний не искаме възможното, ний искаме само това, което да се павърши само съ една министерска дума. Ето напр. исканията на ученицитѣ при Пловдивската гимназия, които тѣ прѣдложихъ на 28 Януар.

1) Да не се исклучаватъ ученици безъ изслѣждане отъ страна на министерството, (а не както до сега по капризитѣ и произвола на учителитѣ и директора)..

2) Отжѣнение на сега въведената испитна система, спорѣдъ която всѣки ученикъ трѣба да дава испитъ по десетъ пжти прѣзъ годината (като дава всѣки мѣсецъ испитъ отъ изученъ материалъ прѣзъ него и всичко прѣдшествующи мѣсеци).

3) Гарантиране правата за сжществувание на ученическитѣ дружества, което е единственното най добро срдѣство за саморазвитието на ученицитѣ, което е дало лай много дѣятелно на нашето политическо освобождение и най много съвържени дѣйци, което най-много се е закрѣпило отъ всичкитѣ други български дружества. (Пловд. ученическо дружество стана 16 години отъ като сжществувало, което дружество искатъ да унищожатъ)..

Ето заявенията, които ний ученицитѣ прѣд-

ставихме да се удовлетворят. Нѣма сжмѣние, че учебното ни дѣло има пужда още отъ много работи. Но ний оставихме тѣхъ да се изпълнятъ по-късно, а сега заявихме противъ най смъртелната язва, и то противъ тази, която може да се изцѣри-само съ една министерска дума.

Мили съотечественници!

Дългий опитъ ни е убѣдилъ, че заявленията отъ страна на ученицитѣ вмѣсто да поправятъ учебното ни дѣло, то повече го осакативатъ, защото навикнали учителитѣ и директора да глѣдатъ на ученицитѣ като на дѣца, като на хора неспособни да „разсуждаватъ“, тѣ не удовлетворяватъ ученическитѣ искания, за туй, защото тѣ (ученицитѣ) ги заявяватъ. Отъ друга страна сегашното положение на България е такова, че само на ученицитѣ остана да мислятъ за практическата частъ на учебното дѣло, защото тѣхний интересъ най-много страда...

Мили съотечественници!

Убѣдени сме дълбоко, че ако ний не се вземемъ сериозно за подобрѣние на учебното дѣло, не ще да иматъ напредѣкъ училищата и народа ни. Далечъ е отъ насъ мисълта, че ученическитѣ заявления сж само току тѣй заявления, сжмѣнжло нѣтъ, правятъ ги. Тукъ работата е отъ най-голяма сериозностъ и първостепенна важностъ. Въ това сж се убѣдили вече много отъ членовеѣ на нашето общество. Жителитѣ отъ нѣкои градове, кметове, народни прѣдставители и пр. (каквило сж въ Габрово), горѣщо заинтересувани отъ училищното дѣло, сж телеграфирали до Министерството на Просвѣщеніето и го молятъ да подобри училищното дѣло и да удовлетвори справедливитѣ искания на ученицитѣ. Ний благодаримъ на всички тѣзи родолюбиви господа и най-горѣщо молимъ всички български граждани, всички народни прѣдставители, всички народни учители да дадатъ гласа си въ министерството за подобрѣние на училището и удовлетворение на справедливитѣ ученически искания; защото сме убѣдени, че безъ това нѣма сполука... и че по такъвъ начинъ ще покажемъ, че петинно обичаме народа си и че сме готови всѣкога да му помогнемъ и че само по този начинъ България ще може да стане една велика нация. „Ако свободата на човѣкъ е скъпа, тогава прѣди всичко друго трѣбвало би да се завоюва тѣзи свобода като нищо не се жали за нея, като се жертвува всѣко що е най-драго за човѣкъ; затова че ако тя не е завоювана и догдѣто не е завоювана немислимо е никакво подобрѣние на човѣкитѣ отношения, и човѣческиятъ родъ е осъденъ да води позорно и безцѣлно сжществование!!...“

Граждани и съотечественници!

Защо за едно толкова справедливо общеченическо дѣло се затварятъ и биятъ ученицитѣ и то само нѣкои отъ тѣхъ? Каза се, че това заявление го правятъ всички ученици, — слѣдователно, само ако се намѣри за пуждно да сж затворятъ всички, ако ли не, то да се пустиатъ арестованитѣ ни другари, защото тѣхното пекание е общо съ исканията на всички ученици, тѣхното заявление е заявление на всички.

До когато Вие се двоумите и не се заинтересувате да съдѣйствувате, толкова млади гърди гинятъ по участъцитѣ и казармитѣ!

Ученицитѣ.

ОТВОРЕНО ПИСМО

До Г-на Захария Стояновъ, редакторъ на в. „Свобода“.

И така, бай Захария, ти си вече награденъ съ нѣколко ордена; да ли все за храбростъ? Много си билъ испадналъ, бе йоддашми! Не бѣше ли ти този, който най-много викаше въ в. „Независимостъ“ противъ ордениѣ, които се раздаваха на граждански лица, защото това било противъ конституцията? Я разгърни бройовеѣ 2, 4, 5, 7, 8, 9, 27 и 28 отъ 1886 год., на в. „Независимостъ“, прочети ги за да видишъ какво си писалъ, съ твой другаръ г-нъ

Свирчо, за тѣзи оваджиски ордени. Най-много ти бѣ сж обявилъ противъ Каравелова, че той получавалъ ордени и съ това нарушавалъ Конституцията. За да не ме обвинявашъ, че говоря бош-лафлажди, състохъ за пуждно да погжѣтя въ настоящето си едно твоє писмѣ, което си отпращилъ до бившиятъ Каравеловъ органъ „Търновска Конституция“, помѣстено въ в. „Независимостъ“ брой 8-ий отъ 2-ий Априлий 1886 год.

Ето това твоє писмѣ: „Дов. „Т. Конституция“ въ София.—Бре, бре! Я го глѣдайте пущината му съ пущина! Че г. Каравеловъ билъ получилъ орденъ съ шарена кутийка то спорѣдъ милонидното ваше мнение; или по добръ, спорѣдъ конституционното мнение на самий г. Каравеловъ никой нѣмалъ право да пуща, или позататне за това орденче.—„Въ камарата!“ викаше ти, посестримко. „Тамъ ще да замръзне и сухо и сурово отъ отговора на г. Каравелова“. Ами съ дѣда Цанкова, питахме ние проститѣ, какъ постъпвахте вие? Чакахте ли камарата? Или има двѣ конституции? Едната Цанковска и другата Каравеловска? Ами Жулъ Пудра? Ха, ха, ха! . . .“

З. С.“

Сегга ти, бай Захария, като получавашъ ордени, не нарушавашъ ли конституцията? Или ще кажешъ, че тогавашнитѣ обстоятелства го изпекваха шото за свободата и независимостта на отечеството, да викашъ противъ подобни сжществени нарушения на Конституцията, а спорѣдъ днешнитѣ обстоятелства, за доброто и независимостта на сжщото това отечество, трѣбва ти самъ да вършишъ тѣзи нарушения? Питамъ те: не е ли те срамъ отъ себѣтъ, като си позволявашъ съ величкото си величие, да лижешъ това което вчера си пилушъ? Това го правятъ само тѣзи хора, които съвършено сж обзумели и нѣматъ никакво понятие отъ свободенъ и конституционенъ животъ, а пъкъ ти си човѣкъ, който въ днешно врѣме имашъ най-голямата претенция за всѣко това.

До скоро врѣме азъ сжхъ вѣрвалъ въ твоѣта честностъ и конституционизмъ; обаче като се научихъ, че ти даже си оказалъ „на шею“, дадеиитѣ ти нипашъ и съ него си ходилъ въ народното събрание, то както азъ, така и много други приятели дейдохме до убѣждение, че твой милостъ си човѣкъ бѣзъ никаква послѣдователностъ и честностъ, и че ти си билъ отъ онези родъ хора, които за едно лежкаво кръстче ритатъ противъ всѣкаква конституция и свобода. Или има и захариевска Конституция? Прости ме, бай Захария, азъ забравихъ, че ти днесъ вършишъ всѣко това за свободата и независимостта на житото ни отечество, защото, такова сж, най-послѣ, обстоятелствата! Прочее, да живѣятъ подобни родолюбци! Ха, ха, ха! . . .

гр. Чирпанъ, 6 Февруарий 1888 год.

Твой познатъ Хр. Кожухаровъ

ДНЕВНИ НОВИНИ.

МѢСТНИ.

Какъ сме дадени подъ сждъ! Дѣлото е насрочено за 22-й того. Подробности ще дадеме въ слѣдующий брой . . .

Блаженни сме ний! Кой каквото прави — аний все по сждъ се влачиме. Правителството и властѣта ни оказватъ отеческо попечение: — стрѣматъ се да ни запознаятъ отблизо съ свободолюбивия законъ за печата и съ турмитѣ! . . .

Прѣзъ дене сж, Малушъ Недѣлчевъ, ухото на когото било замръзнало прѣзъ врѣме на силния студъ, обърналъ се къмъ мѣстния градски лѣкаръ, Д-ръ Закаровъ, за медицинска помощъ. Послѣдния поискалъ да го заведѣтъ при болния съ фойтонъ. Като бѣденъ човѣкъ, М. Недѣлчевъ налуша дѣглото и отива у доктора. Оба-

че, г. Закаровъ неблаговолилъ да го прѣглѣда веднага, а му зарѣчалъ да се яви слѣдъ 1 часъ. Болния не билъ въ състояние да повтори посѣщението: болкитѣ му се усилили. Сегга този нещастникъ едва ли не се намира въ прѣдсмертна агония. Възможно е днесъ-утрѣ да даде поводъ за дръпване черковното кѣбило.

Този случай прави ли честь на г. Градски лѣкаръ? . . .

Въ 1 брой 1 год. на Шум. Окр. Вѣстникъ“ е обнародвано резюме отъ протокола на Шум. Окр. Постоянна Комисия за прѣвѣрката на станалитѣ на 10-ий Януарий т. г. пзбори за общинскій свѣтъ въ града ни. Постоянната Комисия се произнася за утвърдението имъ. Ще видимъ и тоя нѣтъ какъво ще послѣдва, какви мотиви ще намѣри министерството за кассирането имъ, за да направи волята на Ранчевци.

РАЗНИ

Пипхѣтъ ни изъ Габрово: шеститѣ класъ отъ гимназията сж биле отворени. Седмия класъ не е билъ отворенъ. Много отъ въикашнитѣ ученици се въздържали да постѣпятъ въ гимназията, до като не се освободятъ другаритѣ имъ, които по правителственио распорѣждане сж распроводени изъ полковетѣ за наказание, т. е. приспособени сж за тѣхъ рускитѣ закони за бунтуящитѣ се ученици за права. Въ Габрово е останало едно много грозно впечатление отъ мѣрцитѣ, които правителството е взело сирѣмъ ученицитѣ. Тамъ хората сравняватъ сегашното врѣме съ врѣмето, когато сжхъ наша прѣзъ 1876 год., е арестуванъ бунтовницитѣ. Габровци наричали Севлиевския Окр. Управителъ, Шумненеца Боичева, Фазлж паша.

Силно е жегналъ г. Захарий Стояновъ. Заболѣло го до джигера, сиромаша, за дѣто въ единъ подлистникъ на вѣстника, подъ заглавие „Българския Катковъ“, той се сравняване съ извѣстния руский реакционеръ Катковъ. Възъ си белѣта съ тоя подлистникъ автора му, г-нъ Дърваровъ. Какви хули, какви не подгавряния не сипе отгорѣ му Захарий Стояновъ! Четете и виждете подлистника на „Свобода“ „На Катеричкитѣ“. Ний оставаме г. Дърваровъ самъ да се расправя съ бай Захария. Той му дохожда отхака. Нѣ не можемъ да се начудимъ на беззвѣстността на автора на „Чардафонъ Великий“, за дѣто нахално се подиграва съ хора, които ни най-малко не сж виновни за болката му! Какво иска Захарий отъ г. Благоева? Ако има за какво да му отговори и отмѣства, то е за брошурата на послѣдния „Нашитѣ Апостоли“. На нея да отговори Захарий, понеже тя носи неговия подписъ. Ний обаждаме г-ну Стоянову, че автора на „Българския Катковъ“ не е г. Благоевъ. Послѣдний си учителствува въ Видинъ, и нѣма никакво земање съ вѣстника ни. Нѣка бай Захарий си бие пакъ главата да открива кой е умразния нему Дърваровъ. Подвече свѣстѣтъ, господине, подвече! Впрочеиъ, ний се съмнѣваме, да ли у насъ е останала полъ капка свѣстѣтъ. . . .

Въ замѣчателния си 124-ий брой написанъ повечето отъ най главния патронъ и отъ най благодѣтелствуваното протеже, „Свобода“ казва така: „Каравеловъ щомъ дохожда на властъ отива при руския дипломатически агентъ Коиндера да прави заговори за да испъжда българския князь“. Тогавъ бѣхме въ състояние да знаемъ, а сега сме въ положена да докажемъ съ многобройни свидѣтели, че за подобни работи Каравеловъ е ходилъ при Коиндера два пѣти, но и двата пѣти заедно съ г. Стамбулова, въ качеството му на прѣдседател на IV-то Нар. Събрание. Послѣ самъ е ходилъ, или е пращалъ Цанова, само при Сахарова и Богданова. Каравеловъ земаше съ себе си при Коиндера и Стамбулова, за да не се каже или случи нѣщо само за него, за да не поеме самъ отговорността; а Стамбуловъ отиваше съ Каравелова за да не стане нѣщо безъ неговото знание и участие, за да не остане надире въ притѣнитѣ си, че прѣдседателя на събрането стои по-горѣ отъ обикновенитѣ министри. И на двата пѣти написанъ тогава най солидарни по мѣжду си и въ мнѣнията си държавни мъже, Стамбуловъ и Каравеловъ, неможихъ да се споразумѣятъ съ Коиндера; защото послѣдний искаше отъ тѣхъ много, а не имъ даваше нищо за удържанieto и укрѣпването министерството на властъ. Каравеловъ и Стамбуловъ водихъ прѣговори за испъжданieto на княза, когато бѣхъ въ най приятелски отношения съ него, и съ Цанкова въ хотелъ Българинъ; и, както е извѣстно на мнозина отъ тогавашнитѣ народни прѣдставители, тѣ пакъ неможихъ да се съгласятъ, защото той прѣдставляваше напълно мнѣнието и желанията на Коиндера, по които причина и Цанковъ имъ каза цитираниѣ отъ самата „Свобода“ думи: „Безъ Русия не може (той) да влиза въ съзаклѣтия и да продава България.“ Сичко това служи за да се подкрѣпи вѣрността на слуховетѣ, че у Каравелова имало писмо отъ Стамбулова, отъ което се ясно виждало, че послѣдний е билъ съгласенъ, при извѣстни условия, да се испъди Батембергъ. Това ни обяснява много добръ, защо Стамбуловъ настояваше толкова силно, даже съ оставката си (отъ което щеше да пропадне цѣла България), прѣдъ народнитѣ прѣдставители въ послѣдната сесия, да се не дава Каравеловъ подъ еждъ за държавно прѣстѣпление и изгнана къмъ короната. Ний можемъ да подкрѣпимъ съ доказателства и данни на рѣдъ горѣприведенитѣ факти.

(в. „Народни Права“.)

Отъ Цариградъ съобщаватъ на Райтеръ Бюро, че по исканieto на черногорския агентъ Платонацъ, компромитираниѣ въ Бургаското приключение черногорци били пуснати на свобода за да бждѣтъ предадени на черногорския Князь. Сжщото искание само въ по строга форма бѣше направено понапрѣдъ отъ Руския посланикъ Г. Нелидовъ. Послѣдния бѣше казалъ на Турското правителство, че или ще ги освободи или той ще прекъсне сношенията си съ него. Ние още тогава си казахме, че Портата нѣма бжде достатъчно горда и силна да отблже подобно едно прѣдложение. Така и стана. Руския натискъ пропадеде своя ефектъ и черногорскитѣ по разбойничеството другаръ на Набокова сж вече на свобода за да могатъ живи и здрави да се прѣдставятъ на своя Князь. Това е ужасно печална отстъпчивостъ,

а старѣмъ и единъ, прегоднѣтъ, отъ съдържанieto на когото може да се заключи за успѣха на Русия предъ Портата. Турция имаше пълно право и сѣло можеше да откаже на предложението, ако бѣше се положила просто на международна почва, въ тѣ това го ненаправи, макаръ и да знаеше твърдѣ добръ, че слѣдъ освобождението на черногорцитѣ нито космѣтъ отъ главата нѣкъ ще се поклати. Така правятъ хората. А какво направя нашето правителство за компромитираниѣ въ сжщото приключение Българи? дали то не счита себе си въ правото да направи поне една постъпка предъ Портата за да му бждѣтъ тѣ предадени на сжщитѣ основания, на които черногорцитѣ сж предадохъ на Черна-Гора? Слѣдствие то ще го покаже.

Петербургскитѣ политически кръгове съвѣтватъ, съ предпазливостъ да се приематъ извѣстията, които се касаятъ до намѣшването на Русия въ Българския въпросъ. Споредъ тѣхъ, политическото положение е подобро, откакъ отъ Берлинъ са отзоваха миролюбивитѣ намѣрениа.

Английския Стандардъ се пропаяна че Англия, касателно за България, трѣбва да се привърже строгоу буквата на Берлинския договоръ. Ако Русия прѣдприеме нови дипломатически постъпки, то договора давалъ достатъчно право на приятелитѣ на България да отказатъ да жертвуватъ нейната свобода за царя или за емисаритѣ на царя.

Споредъ едно съобщение отъ София до страниитѣ вѣстници, въ Яболско между селското население избухнало анархическо положение. Жандармитѣ били изгонени и на властитѣ отказали послушание. Подначалника Иомеръ Факъ са обхрнали да иска отъ Яболъ военно подкрѣпление. До колко това е истина ние не чакаме да се опровергае или потвърди отъ официалната „Свобода“.

Както се говори вече въ Европейскитѣ вѣстници, Русия се възползувала отъ речта на Бисмарка и направила вече своитѣ предложения по Българския въпросъ. Тѣзи предложения, пишатъ вѣстниците, били донесени въ Берлинъ отъ графъ Шувалова и предадени лично на князь Бисмарка, къмъ когото били и адресирани. Въ нѣкои пунктове отъ тѣхъ се казвало: че силитѣ трѣбвало да признаатъ чръзъ една колективна нота до Турция, че ги не признаватъ стоеието на Н. В. Князь Фердинанда въ България за законно: че отстранението на безпорядкитѣ въ България трѣбвало да се остави на Русия исклучително; че Русия за тая целъ трѣбвало да прати въ България особенъ свой комиссаръ подкрѣпенъ отъ два корпуса войска: че тая войска може да бждѣла увеличена споредъ нуждата и че тя само подиръ двѣ години трѣбвало да напусте България. Ако това всичко е вѣрно, ние не вѣрваме Германия, особено другитѣ сили да санкциониратъ подобни предложения, въ какъ ще видиме. На всѣки случай Българското правителство е длъжно додѣто е още вѣрме да върше нужното предъ силитѣ. Вирочетъ ние пакъ ще се повърнемъ по тая въпросъ.

Единъ отъ водителитѣ на Франция, Г. Кассанякъ, е отиравилъ до Принца Жеромъ Наполеона едно писмо, въ което му казва, че Кассанякъ е всѣкога билъ противъ Принца Наполеона, въ че той никога не са е сжмѣвали въ неговия патриотизмъ. Въ името на тоя патриотизмъ той изисква отъ Принца Жерома да заповѣда на своя синъ да напусте службата въ Итальянската армия. Може ли, пита Кассанякъ, единъ Наполеонъ да остане въ една армия, която открито се организира противъ Франция, която е въ солидарностъ съ Германия, която това се вижда отъ публикувания неотдавна договоръ, и която трѣбвало да бжде положена на французската граница за да заплашва Франция и въ случай на нужда да я нападне? Сега, когато Италия се съгласява съ най-жестокия неприятель на Франция и италянскитѣ вѣрски къмъ своя

благодѣтель отнадѣтъ, може ли синътъ на единъ Наполеонъ да насочи остроно на своята сабля срѣщу сърцето на своето отечество?

ДОПИСКА

Ловечъ, 24 Януарий 1888 год.

Г-не Редакторе!

На 3-ий того нѣколко избиратели отъ Ловчанската окол., прѣдъ видъ поведението на прѣдседателя на избирателното Събрание на избирание прѣдставителъ отъ нашата околия за V-то обикновено Народно Събрание, подадохъ до Г. Министра на Вжтрѣшнитѣ дѣла слѣдующето заявление:

До Министерството на Вжтрѣшнитѣ дѣла.

Днесъ, на 3-ий Януарий, ний избирателитѣ на Ловчанската избирателна околия, съгласно прѣдписанието на Министерството на Вжтрѣшнитѣ дѣла, се явихме на опрѣделеното вѣрме и мѣсто за избирание народни прѣдставители, допълнителенъ изборъ, за V-то обикн. Народно Събрание, и слѣдъ очакване отъ 8 часа прѣдъ обѣдъ до 2 подиръ обѣдъ за явяване назначеното бюро, съобщаватъ ни най-послѣ, че прѣдседателя ужъ билъ боленъ. Като протестираме противъ подобно подиграване съ гражданскитѣ ни задължения, считаме че ни лишихъ отъ най святитѣ ни права, като ни отхвърлятъ отъ да упражнимъ гражданскитѣ си права, както цѣлия народъ, съгласно Конституцията на Княжеството, въ законодателното събрание на Държавата.

Г. Ловечъ, 3-ий Януарий 1888 год.

Избиратели:

Избирателъ отъ с. Кал. М. Герговъ, кмета на с. Каленикъ С. Гечовъ, Угарински кметъ Н. Н. Михаловъ, Тотю Савчевъ отъ с. Българина, Ив. Добревъ отъ с. Абляница, М. С. Микренский отъ с. Абляница, М. Хр. Ратославовъ, Ив. Урумовъ, М. Векилеский, Симеонъ Хр. Килибаровъ, Л. Ивановъ отъ с. Българни, Дачо Новчовъ отъ с. Угърчицъ, подписанъ по личното му желание отъ Никола Михалевъ, Ж. Тотевъ, Димитъръ Ненчовъ, Димитъръ Пл. Христовъ, Д. Мандевъ, Денчо Валевъ, Осм. Кадугерово, кметъ К. Г. Шоповъ Марку Гечовъ, Матю Новевъ, Пенчо Тодоровъ, Т. Хр. Килибаровъ, Банко Гечовъ, Иванчо И. Пейновъ, Тодоръ И. Димуски, Станю Г. Туховъ, Пешко Г. Туховъ, А. И. Стиповъ, Григоръ Иванчовъ, Димитъръ Щеровъ, Никола Сорковъ, Хинко Вълчовъ, Ангелъ Минковъ, Начо Минчовъ, Диму Иванчовъ, Андрей Атанасовъ, Н. Златевъ, Д. Дойчовъ, Мико Димитровъ, Иванчо Енчовъ, Стоянъ Машовъ, М. Каракоповски, Тод. Добревъ, Несторъ Златевъ, Тодоръ Вълчановъ, Василь Мечевъ, Георги Василевъ, Анастасъ Генковъ, Станю Андрюковъ, Станко Кировъ, Ганко Марковъ, Х. Георги Х. Динчовъ, Панко Ивановъ, Мичу Мичевъ, Хр. Н. Каменовъ, Коста Киряковъ, Кочо Станевъ, Христу Тодоровъ, Митю Стойковъ, С. К. Грънчаровъ, Ив. Д. Тарлевъ, Станю Велевъ.

ОБЯВЛЕНИЕ.

КНИЖОВНО ИЗВѢСТІЕ.

Излѣзе отъ печатъ 3 книжка.

Минѣлото

отъ С. Заимовъ.

(Политически убийства и обиръ, завършени отъ Д. Общия съгласно рѣшението на Бъл. революционни комитети прѣзъ 1872 г. Убийството на дякона Паисий въ Орхане).

Цѣна 2.50 лева.

На господа книжаритѣ се прави 30 % отстъпка съ платена стойностъ.

Адресъ: Пловдивъ, С. Заимовъ, (1—3)